T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/496
KARAR NO : 2023/638
KARAR TR : 16/10/2023

ÖZET: Sistem kullanım ceza faturasına konu alacağın, borç nakil sözleşmesi ile davalı şirkete devredildiğinden bahisle açılan davanın, Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen borcun üstlenilmesi kapsamında olduğundan, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı: Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. V. N
Davalı : Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. M. S

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkil şirket tarafından dava dışı Dicle EDAŞ'a kesilmiş olan sistem kullanım ceza faturasına konu alacağın, mahkemece davacı şirket lehine hükme bağlandıktan sonra borç nakil sözleşmesi ile davalı şirkete devredilmesine rağmen bu bedelin ödenmediğini ileri sürerek, Ocak 2012 dönemine ait 31/01/2012 tarih ve 1.326.271,62 TL bedelli faturanın, son ödeme tarihinden tahsil tarihine kadar işleyecek gecikme zammı ve gecikme zammının KDV'si ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi 05/05/2022 tarih ve E.2022/144, K.2022/302 sayılı kararı** ile, *"...7257 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 8. maddesinin ikinci fıkrasına (ç) bendinden sonra gelmek üzere (d) bendi eklendiği, buna göre 'iletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak' TEİAŞ'ın görev ve yükümlülükleri arasında gösterildikten sonra 6446 sayılı Kanun'a ek madde 3 ile '8. maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.' hükmü eklendiği, 46. madde ile de Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğinin düzenlendiği, 7257 sayılı Kanun ile bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihalelerine ilişkin cezai şartlara ilişkin uyuşmazlıkların idari yargı yolunda görüleceğinin hükme bağlandığı, yargı yoluna ilişkin bu değişikliğin usul hükmü niteliğinde olması nedeniyle derhal ve kesinleşmemiş tüm uyuşmazlıkları da kapsayacağı, sonuç olarak dava konusu uyuşmazlığın idari yargının görev alanına girdiği"* gerekçesiyle, uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yeri görevli olduğundan, davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

3. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 23. Hukuk Dairesi 07/06/2023 tarih veE.2023/753, K.2023/1047 sayılı kararı ile, davacı vekilinin istinaf isteminin esastan reddine kesin olarak karar vermiştir.

4. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Ankara 11. İdare Mahkemesi 05/07/2023 tarih ve E.2023/1168 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...dava konusu fatura alacağına konu uyuşmazlığın 7257 sayılı Kanun ile getirilen bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerine ilişkin cezai şartlara ilişkin uyuşmazlıkların idari yargı yolunda görüleceği yolundaki hüküm kapsamında değerlendirilmesinin*

mümkün olmadığı, kaldı ki işbu konuda Ankara 13. İdare Mahkemesince verilmiş 15.10.2012 tarih ve E:2012/421, K:2012/2625 sayılı kesinleşmiş karar bulunduğu, iş bu davanın konusunun kesinleşmiş bir yargı kararıyla hukuka uygunluğu tespit edilmiş olan faturaya dayalı alacağın, borç nakil sözleşmesi ile bu faturayı ödemeyi üstlenen davalıdan tahsilinin istenmesine ilişkin olduğu, dolayısıyla fatura alacağına dayalı huzurdaki uyuşmazlığın adli yargının görev alanı kapsamında ticari nitelikli bir uyuşmazlık olduğu yine davalının borç nakil sözleşmesi ile üstlendiği borcun tahsiline ilişkin uyuşmazlığın da, niteliği gereği esasen Borçlar Kanunu hükümlerine göre adli yargı mercilerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

7. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "*İletim faaliyeti*" başlıklı 8. maddesine 25/11/2020 tarih ve 7257 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile eklenen 2. fıkranın (d) bendinde; "*İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak*" TEİAŞ'ın görev ve yükümlülükleri arasında sayılmıştır.

8. Aynı Kanun'un Ek 3. maddesinde; "*8 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.*" hükmüne yer verilmiştir.

9. Diğer taraftan, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun *"İç üstlenme sözleşmesi"* başlıklı 195. maddesi şöyledir:

"Borçlu ile iç üstlenme sözleşmesi yapan kişi, borcu bizzat ifa ederek veya alacaklının rızasıyla borcu üstlenerek, borçluyu borcundan kurtarma yükümlülüğü altına girmiş olur.

Borçlu, iç üstlenme sözleşmesinden doğan borçlarını ifa etmedikçe, diğer taraftan yükümlülüğünü yerine getirmesini isteyemez.

Borçlu, borcundan kurtarılmamışsa, diğer taraftan güvence isteyebilir."

10. Kanun'un *"Öneri ve kabul"* başlıklı 196. maddesi şöyledir:

"Borçlunun yerine yenisinin geçmesi ve borcundan kurtarılması, borcu üstlenen ile alacaklı arasında yapılacak sözleşmeyle olur.

İç üstlenme sözleşmesinin, üstlenen veya onun izni ile borçlu tarafından alacaklıya bildirilmesi, dış üstlenme sözleşmesinin yapılmasına ilişkin öneri anlamına gelir.

Alacaklının kabulü açık veya örtülü olabilir. Alacaklı, çekince ileri sürmeksizin üstlenenin ifasını kabul eder veya onun borçlu sıfatı ile yaptığı diğer herhangi bir işleme rıza gösterirse, borcun üstlenilmesini kabul etmiş sayılır. "

11. Yine Kanun'un *"Önerinin bağlayıcılığı"* başlıklı 197. maddesi şöyledir:

"Borcun üstlenilmesine ilişkin öneri alacaklı tarafından her zaman kabul edilebilir. Ancak, üstlenen veya önceki borçlu, kabul için bir süre koyabilir. Alacaklı bu sürenin bitimine kadar susarsa, öneri reddedilmiş sayılır.

Önerinin alacaklı tarafından kabul edilmesinden önce yeni bir iç üstlenme sözleşmesi yapılır ve bu ikinci üstlenmeye ilişkin olarak alacaklıya öneride bulunulursa, ilk öneride bulunan, önerisi ile bağlı olmaktan kurtulur"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/10/2023

tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyası ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı tarafından dava dışı Dicle EDAŞ'a kesilmiş olan sistem kullanım ceza faturasına konu alacağın, mahkemece davacı lehine hükme bağlandıktan sonra borç nakil sözleşmesi ile de davalı şirkete devredilmesine rağmen ödenmediği ileri sürülerek, Ocak 2012 dönemine ait 31/01/2012 tarih ve 1.326.271,62 TL bedelli faturanın, son ödeme tarihinden tahsil tarihine kadar işleyecek gecikme zammı ve gecikme zammının KDV'si ile birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

15. İdari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve fesih yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmelerin ise idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlendiği kuşkusuzdur.

16. Dosyanın incelenmesinden, dava dışı Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin, davacı kurumun iletim sistemini kullandığı, Yöntem Bildirimi'nin 1.5 maddesindeki, *"TEİAŞ tesislerinde kullanıcının bağlı olduğu fidere 00.00-24.00 saatleri arasında 3 veya daha fazla arıza intikal ederek kesicinin açması"* şeklinde tanımlanan yaptırım uyarınca Dicle EDAŞ aleyhine 31/01/2012 tarih ve 1.326.271,62 TL bedelli ceza faturası düzenlendiği ve gönderildiği, Dicle EDAŞ'ın bu faturanın iptali için Ankara 13. İdare Mahkemesinde dava açtığı, mahkemece yapılan yargılama neticesinde, 15/10/2012 tarih ve E.2012/421, K.2012/2625 sayılı kararıyla davanın reddine karar verildiği ve kararın kesinleştiği; bilahare *"Borcu üstlenen, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi", "Borçlu, Dicle Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi" ve "Alacaklı, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi"* olan *"borç nakil sözleşmesi"* imzalandığı, sözkonusu sözleşmenin *"Borcu üstlenen TEDAŞ'ın, borçlu Dicle EDAŞ'ın TEİAŞ'a olan ve 31.05.2013 tarihi itibarıyla toplam 203.223.166,19 TL tutarındaki borcunu, işlemiş ve işleyecek faizleri ile birlikte BK'nın 173 vd. maddelerine göre borcun nakli suretiyle üstlendiği, borcun TEDAŞ tarafından üstlenilmesiyle Dicle EDAŞ'ın, TEİAŞ'a karşı söz konusu borcundan kurtulmuş olduğunu gayrıkabili rücu beyan ve kabul ettiği; Borçlu Dicle EDAŞ'ın, kendisinin TEİAŞ'a karşı olan 31.05.2013 tarihi itibarıyla toplam 203.223.166,19 TL tutarındaki borcunun, TEDAŞ tarafından BK'nın 173. vd. maddelerine göre üstlenilmesini gayrıkabili rücu kabul ettiği; Alacaklı TEİAŞ'ın, Dicle EDAŞ'ın kendisine karşı 31.05.2013 tarihi itibarıyla toplam 203.223.166,19 TL tutarındaki borcunun işlemiş ve işleyecek faizleri ile birlikte TEDAŞ tarafından BK'nın 173 vd. hükümlerine göre üstlenilmesine muvafakat ettiği, bundan sonra bu borcu sadece TEDAŞ'dan talep edebileceği, söz konusu borcun TEDAŞ tarafından üstlenilmesi ile DİCLE EDAŞ'ın bu borçtan kurtulduğu ve bu borçtan ötürü kendisine karşı bir sorumluluğunun kalmadığını gayrıkabili rücu beyan ve kabul ettiği"* şeklinde hüküm içerdiği, davacı tarafından, ceza faturasına konu olan ve yargı kararı ile kesinleşip, borç nakil sözleşmesi ile de teminat altına alınan bu bedelin davalı tarafından ödenmediği ileri sürülerek iş bu davanın açıldığı anlaşılmıştır.

17. Buna göre, fatura alacağına konu uyuşmazlığın, sistem kullanım ihlallerine ilişkin cezai şarta ilişkin olduğu, bu uyuşmazlığın ise 6446 sayılı Kanun'un Ek 3. maddesi uyarınca Ankara 13. İdare Mahkemesinin 15/10/2012 tarih ve E.2012/421, K.2012/2625 sayılı kararı ile hükme bağlandığı ve kararın kesinleştiği, iş bu davanın konusunun ise kesinleşmiş bir yargı kararıyla hukuka uygunluğu tespit edilmiş olan faturaya dayalı alacağın, taraflar ve dava dışı Dicle EDAŞ arasında imzalanan borç nakil sözleşmesi uyarınca, borcu üstlenen davalıdan tahsili talebine ilişkin olduğu, diğer bir ifadeyle Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen borcun üstlenilmesi ve sözleşme hükümlerinin uygulanması sorunundan kaynaklandığı anlaşıldığından, dava konusu talebin özel hukuk ilişkisinden doğan ve adli yargının konusuna giren bir talep olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Ankara 11. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesinin 05/05/2022 tarih ve E.2022/144, K.2022/302 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 11. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesinin 05/05/2022 tarih ve E.2022/144, K.2022/302 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/10/2023 tarihinde,OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN